Proletari din toate țările, uniți-vă !
La luptă pentru cauza Partidului Comunist Român, fii gata !

Scînteia pionierului

SÎNT GATA ÎNTOTDEAUNA

ORGAN AL COMITETULUI CENTRAL AL UNIUNII TINERETULUI COMUNIST

Anul XVII nr. 31 (1075) * miercuri 3 august 1966 * 8 pag. 30 bani

BLOC NOTES

VALORILE CULTURII

de Mircea DEAC

— Am, ca și tine, o mare admirație pentru Ștefan Luchian. Nu înțeleg însă de ce ești contrariat că pictorul Ciucurencu a plăcut mai mult colegului tău !

— Îmi este greu să explic. Nu pricep nici eu bine de ce ! Aș vrea numai ca la întoarcerea noastră din vacanță să am argumente și să-l conving.

— În fond, voi aveți fiecare preferințe, opinii subiective. Dar ridicarea din umeri în fața a ceea ce nu-ți place nu este un argument în artă. Trebuie, deci, să găsim o regulă de apreciere obiectivă.

— Cu ocazia comemorării a 50 de ani de la moartea pictorului Ștefan Luchian am fost cu clasa noastră la colecția Dona unde am văzut florile sale. Ce culori frumoase ! Nimeni, cred, nu a realizat armonii mai minunate !

— Nu te contrazic. Dar dacă „Anemonele" sau „Garoafele" lui Luchian ne atrag mai mult decît florile lui Grigorescu sau ale lui Ciucurencu, nu înseamnă că acestea din urmă nu sînt valoroase opere de artă. Fiecare tablou are o calitate diferită, independentă, indiferent dacă ție îți place sau nu autorul lui.

— Totuși, cum știu care este mai prețios, dacă a spune că îmi place sau nu, este un criteriu arbitrar și fals ?

— Este nevoie ca alături de sensibilitate să avem și cultură artistică ; adică, experiență. Trebuie să vezi cît mai mult și, cu răbdare, să confrunți ceea ce vezi, să faci efortul de a înțelege.

Dorința de a găsi frumosul în opera de artă este primul pas spre aprecierea critică.

— Asta înseamnă că va trebui în această vacanță să-mi fac un itinerar muzeistic !

— Dacă vrei să ai argumente critice pentru a discuta cu colegul tău despre Luchian și Ciucurencu este, desigur, necesar ca în afară de colecția Dona, unde a început discuția voastră, să continuați confruntarea de opinii și la muzeele de artă al Republicii Socialiste România și Zambaccian, ca și la Muzeul profesorului G. Oprescu ori la colecția Weinberg, unde veți găsi, de asemenea, minunate exemplare din cei doi artiști. Așa vei înțelege de ce Ștefan Luchian este unul dintre cei mai străluciți urmași ai lui Grigorescu și Andreescu și cel mai interesant și original artist din primele decenii ale secolului nostru ; și de ce Ciucurencu este unul dintre străluciții urmași ai lui Luchian și unul dintre cei mai de seamă artiști contemporani.

Un contemporan cu Luchian, pictorul Francisc Șirato, scria : „Cu apariția lui Luchian, se schimbă întreg conținutul artei : Luchian aduce subiecte noi în pictură, aduce lumina și culoarea". Luchian este acela care spunea : „Noi pictorii privim cu ochii, dar lucrăm cu sufletul" Opera sa este profund omenească, inspirată din viață, combativă, angajată pentru adevăr și plină de soare.

— Cînd privesc tablourile lui Luchian parcă ascult o poezie.

— A spune că o pictură este poetică înseamnă că ea exprimă o mare libertate a imaginației, o delicatețe intimă, o nuanță a sentimentului pe care o numim poetică.

— Florile lui Luchian ? !

— Florile sale corespund acestor aprecieri. Dar itinerarul tău nu trebuie să se oprească numai la muzeele din București. Pretutindeni în țară, în muzee și expoziții, orizontul, cunoștințele tale despre tezaurul artistic se pot îmbogăți.

Constelația

De la un capăt la celălalt al satului, gospodarii lucrau cu însuflețire, entuziaști. Unii fixau stîlpii în pămînt, iar în urma lor, electricienii întindeau arterele de fier în văzduh. Intr-un tîrziu oamenii au fixat și ultimul stîlp. Se aștepta ca din clipă în clipă să se aprindă becurile. Viorile, acordeoanele, răsunau încordate, însoțite de cîntecele fetelor și ale flăcăilor. Deodată, ulițele, casele, oamenii se luminară. Ochii tuturor străluceau de bucurie, bătrînii se minunau. Se aprinseseră mii și mii de becuri Privite de departe, de pe dealurile care înconjoară satul nostru, becurile străluceau ca o constelație imensă, tînără, înălțată de mintea harnicilor oameni.

Zaporojanu Ioan
satul Pădureni, comuna Șendriceni,
raionul Dorohoi

DRUMURILE VACANȚEI: Mircești, Humulești, Ipotești

Se deapănă de-a lungul șoselelor, ca dintr-un ghem de soare și umbră, plopii semeți, răchițile visînd în amiezi, stejarii bătrîni. Lanuri în pîrg își foșnesc păișul, de parcă vîntul ar răsfoi încetișor o carte. Trec în viteză autocare, cu sute și sute de copii, încrucișîndu-se într-un neîntrerupt păienjeniș. Itinerar de vacanță, în Moldova...

● NUME CULES DIN LUNCĂ ● ROI DE PĂSĂRELE ● SCÎNTEIOARE ȘI ROMANIȚE, AȘEZATE PE LESPEZI DE MÎINI NEVĂZUTE ● ÎN LIVADĂ, SE LEAGĂ ALTE PRIETENII

Licurici Irinuca, o fetiță bălăioară, privește prin parbriz cum satul vine în întîmpinarea autobuzului, ca un ostrov de verdeață. Fetița are tresăriri și nerăbdări de oaspete care face acest drum pentru întîia oară. Totuși, e din partea locului, numele ei pare cules dintre ierburile luncii și învață la școala unde se păstrează alături cu mobilierul modern, un dulap masiv, încrustat de inițialele bardului și donat cîndva școlii vechi a comunei. Însă Irinuca se află în stăpînirea dulcelui farmec al acestor meleaguri și știe că, în lipsa ei din vacanța la bunici, s-au adunat spre așteptare un roi de păsărele. Scrisori din toate colțurile țării. Expediază : prietenii Mirceștilor Ionica și Elena Ușurelu din comuna Cetate, mărginită de apele Dunării, îi trimit desenul liceului unde învață (n-au avut cînd să-l fotografieze) și o roagă : „Am aflat că tu ai numai note de 10. Te rugăm, scrie-ne despre comuna în care s-a născut marele poet Vasile Alecsandri"... Și iarăși, rînduri asemănătoare de la Doina Ababoieru din raionul Focșani, Zorina Mîniosu care își anunță sosirea într-o excursie apropiată...

Irinuca mai are o datorie de împlinit...

Dar e cam tîrziu Pe lespedea din mausoleul poetului, mîini

nevăzute au așezat de acum buchetul adus din luncă, romanițe și scînteioare. Livada casei memoriale e plină de copiii descinși din „chaussonul" elegant O.N.T. Vin de la Școlile generale nr. 81 și nr. 15 ale Capitalei. Și Irinuca își potrivește repede cutele rochiței apropiindu-se gravă, cum se cuvine unei gazde... ca să numească, nici mai mult nici mai puțin, la vesela sfadă din cuprinsul istoriei unui galbîn și a unei parale ! „Galbînul" este de data aceasta... oacheș, se numește Lucian Greceanu, a trecut în clasa a VII-a la Școala generală nr. 81. Fapt netăgăduit, în cele cîteva ore de călătorie cu autobuzul, nu s-a clintit din locul lui de observație, de lîngă șofer, chiuind de peste o sută de ori : „Vai ! Ce frumos !" Luminița Petrescu arăta dezamăgire : auzi, să facă atîta zarvă, tocmai el, cel mai tăcut și sfios din clasă !... Lucian zuruie repede, adunîndu-și suvenirele : „În plin itinerar, cu atîtea priveliști grozave, colega mea ar fi vrut să joc... șah magnetic ?!"

Pentru îmbunarea gîlcevitorilor, Irinuca le dăruiește ca pe un sol al acestor tărîmuri de neclintită pace, o mică minune a locului, un gîndăcel smălțuit în aur Și deodată înseninați, și prieteni, cei trei grăbesc în urma grupului...

Casa memorială îi cuprinde primitoare în tihna visătoare a odăilor Aici plutește, sub mîngîierea luminii acestei veri, aburul trecutului Masa cu fotografii șterse jilțurile, biroul de lucru, toate sînt ca odinioară... Peste mapa cu hîrtii scrise mărunt, așteaptă ochelarii poetului Dacă n-ai vedea odihnind

Maria PETRE

(Continuare în pag. a 3-a)

DIN VIAȚA PIONIEREASCĂ

„V. 66" ÎȘI CONTINUĂ CĂLĂTORIA

Inactivitate ? Doar la prima vedere

Călătoria decurge în condiții normale. Fiecare membru al echipajului — cu treburile lui : inginerul Aurelian Preda urmărește cu atenție funcționarea aparatelor de la bord; Fogg cercetează „solul" cu ajutorul lunetei electronice, în vreme ce Gheorghiță recitește însemnările făcute în timpul călătoriei. Deodată se aude glasul „maestrului".

— Priviți, sîntem deasupra Parîngului .. Iar acolo, la poalele muntelui, vedeți orășelul acela ?... Am ajuns la Petroșeni ...

Gheorghiță avu o idee :

— Ce-ar fi să dăm o raită și pe aici ?

Propunerea a fost acceptată în unanimitate. Direcția ?... Centrul cultural-sportiv

Dar ... surpriză : nu se zărește nimeni în curte, nu se aud glasuri de copii.

Gheorghiță scoase carnețelul și-l cercetă cu atenție.

— Ciudat — spuse el într-un tîrziu. Aici scrie negru pe alb : „Joia și duminica — activități la centrul cultural-sportiv". Iar astăzi este joi !

— Prevăd un foileton grozav — anticipă „maestrul" ... Cu un titlu așa, mai răsunător ... Ceva senzațional.

Dar Fogg nu are timp să-și ducă gîndurile pînă la capăt, căci Gheorghiță — care dispăruse pentru cîteva momente — își face apariția însoțit de tovarășa Maria Stoicescu — responsabila centrului cultural-sportiv.

— Dacă doriți să stați de vorbă cu pionierii, cred că ar fi bine să mergem după ei. S-ar putea ca acum să fie aproape de obiectivul final al drumeției de astăzi : cabana Rusu din masivul Parîng ...

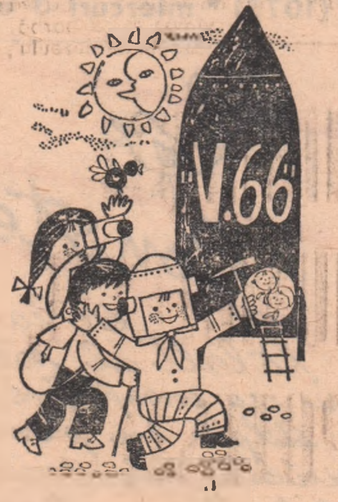
Membrii echipajului, însoțiți de noua cunoștință, s-au îmbarcat în grabă și — în mai puțin de cinci minute — iată-i la cabană, în mijlocul pionierilor.

Gheorghiță nu mai pridideşte cu însemnările. Este ascultat de cei aproape 200 de pionieri pe care i-a întîlnit aici.

— Drumul a fost minunat — relatează Rodica Seșterac de la Școala generală nr. 3. Am făcut și două popasuri, unde am organizat jocuri distractive și un concurs de ghicitori.

— Grupa noastră — intervine Vlăduț Stoicescu de la Școala generală nr. 1 a cercetat drumul cu cea mai mare atenție. Ști, Gheorghiță, peste puțină vreme aici se va desfășura un concurs de orientare turistică pe care vrem să-l cîștigăm noi...

Pionierii i-au vorbit despre excursia pe care au făcut-o în regiune (Hațeg — Sarmizegetusa — Hunedoara — Simeria — Deva), despre vizita la fabrica de produse lactate — Livezeni, despre drumeția în defileul Jiului ... "

Ce vor mai organiza în perioada care urmează ? Răspunsul a venit cu promptitudine :

— În program sînt prevăzute o mulțime de concursuri sportive, vizionări de spectacole, dimineți de basm, drumeții în munți, vizite la diferite întreprinderi.

Vacanță... latentă

De la Petroșeni „V.66" se îndreptă cu toată viteza spre Lupeni.

Primele cunoștințe ? În parcul orașului. Aici, cîțiva pionieri își disputau întîietatea la volei.

Prinzînd cîteva clipe de răgaz, Gheorghiță se adresă unuia dintre ei :

— Organizați des asemenea meciuri ?

— Da ... Ne întîlnim aici și alcătuim echipele la iuțeală ... Cînd ne strîngem mai mulți jucăm și fotbal

— Dar la Casa pionierilor nu vă duceți ? După cîte știu acolo există un centru cultural-sportiv.

— Ne ducem și acolo. Numai că nu întotdeauna se desfășoară activități așa ... care să ne atragă mult de tot.

Pentru a nu-i reține prea mult pe micii sportivi, Gheorghiță hotărî să treacă și pe la Casa pionierilor. Avea impresia că ceva nu-i în ordine și tocmai de aceea dorea să vadă programul de activități. Fogg consimți să-l însoțească.

Cercetară îndelung programul Erau prevăzute o serie de acțiuni : vizionări de filme, excursii pentru strîngerea plantelor medicinale ...

— Nu ți se pare că băieții au dreptate ? — întrebă Fogg.

— De, asta cam așa este ... Doar două zile de sport (una pe 14 august și alta pe 28 august) într-o vară întreagă — mi se par și mie insuficiente. Nici excursii mai interesante nu prea văd. Cu toate că — fie vorba între noi — condiții există. Și încă dintre cele mai bune.

— Cu alte cuvinte — spuse Fogg — s-ar putea ca aici vacanța să treacă așa, fără ca ei să fi intrat măcar în ea ?

Emil BUNEA

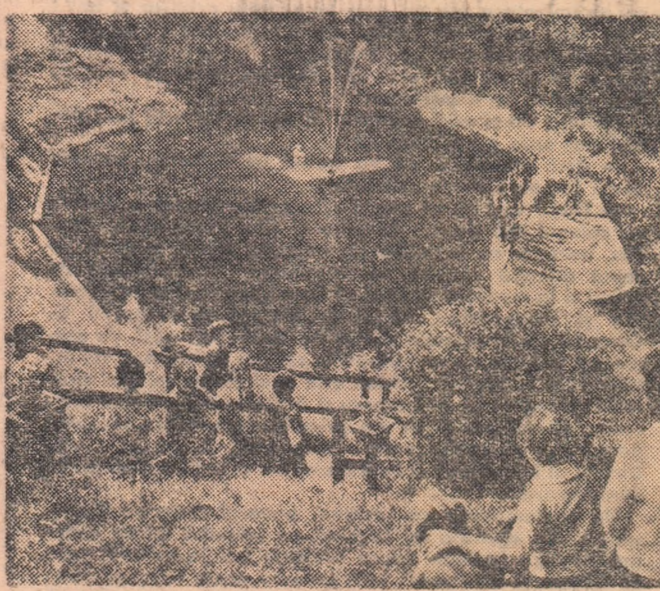
PIX OBSERVĂ

DAN ȘI ZORILE

Dan se sculase o dată cu bunicul. Venise aici, la marginea satului, pe malul rîului. Acum sta singur și nemișcat pe trunchiul de salcie răsturnat în ierburi și privea împrejur și asculta. Din patul lui, aflat dincolo de munții pierduți în depărtare, soarele nu se sculase încă. Dar de trezit se trezise sigur și pe semne că acum își freca ochii somnoroși cu pumnul, că cerul, în zare, se colorase în sîngeriu. La trei pași în fața lui, rîul își purta liniștit, la vale, apele limpezi. O adiere ușoară făcu să susure frunzele sălciilor și arinilor de pe maluri. În clipa aceea, din vîrful unui arin o privighetoare aruncă în aerul răcoros al dimineții primul tril, apoi altul, apoi o cascadă de triluri. Grăbit, îi răspunse un pițigoi. Un pește sări din apă după o gîză. Pe vîrful unui pai înalt, lîngă un bob strălucitor de rouă o gărgăriță se opri din zbor, și paiul prinse s-o dea huța...

Cînd prima rază de soare îl făcu să-și strîngă pleoapele și să-și ferească ochii, Dan se aplecă și-și luă de alături vioara și arcușul și începu să acorde strunele, cu sufletul plin de liniște și bucurie că și în dimineața aceasta, ca-n toate celelalte. auzise iarba cum crește...

Constantin DIACONU

Clipe de destindere la tabăra de pionieri de la Timișul de Sus.

Cei șapte...

Ei, bine, nu ! Vă așteptați să spun Cei șapte magnifici ! Dar nu voi spune așa ! Aș putea spune : Cei șapte băieți grozavi din comuna Micfalău. Și știu, vă voi dezamăgi, cu titlul ce n-are nimic spectaculos, nimic teribil... Sînt convinsă că veți zîmbi cu superioritate, că mă veți învinui de lipsă de fantezie. Îmi veți spune că n-am avut puterea să găsesc un titlu senzațional. care să taie respirația unor copii în vacanță. Și în vacanță copiii își pot imagina mari aventuri, mari...

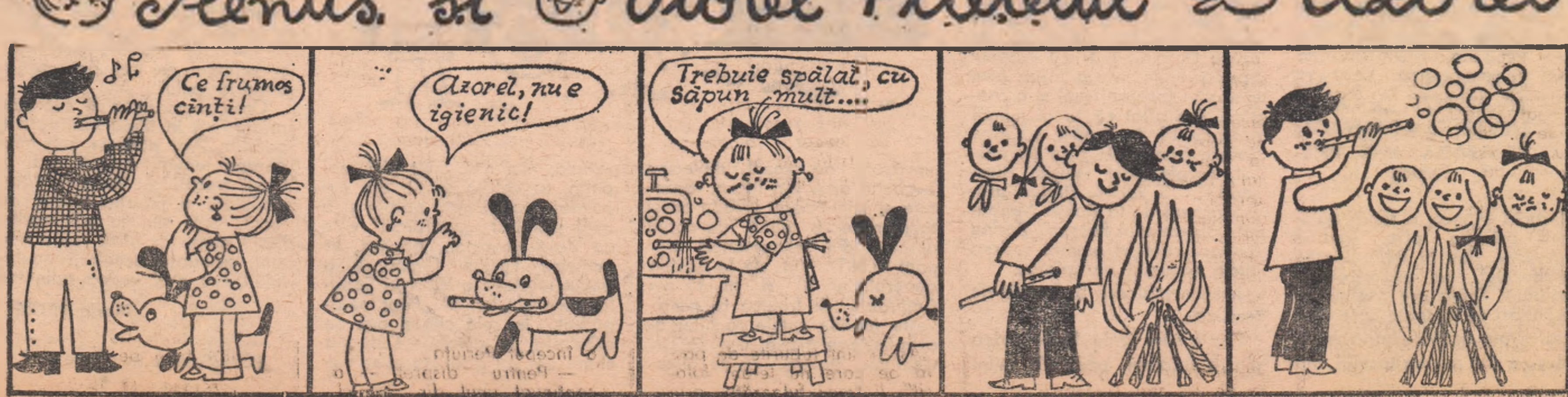
Dar ia stați puțin... 666 000 de lovituri de pedală, de pedală de bicicletă, cum sună ? Ceva mai spectaculos, nu ? Și dacă vă mai spun că aceste 666 000 de lovituri de pedală n-au fost efectuate dintr-o dată, ci de-a lungul a 23 de zile — 1—23 iulie ? Și nu într-un singur loc. Ci pornind de la ei de-acasă, de la Micfalău, regiunea Brașov, trecînd prin Miercurea Ciuc, Odorhei, Tîrgu Mureș, Cluj, Beclean, Sighetul Marmației, Baia Mare, Satu Mare, Carei, Oradea, Arad, Timișoara, Lugoj, Deva, Sibiu, Mediaș, Sighișoara, Brașov, Sfîntu Gheorghe, Micfalău. Adică 1 540 km pe biciclete ? ! Pe acești băieți grozavi, care n-au — fiecare — mai mult de 13, 14 ani, i-am întîlnit la Baza turistică a Liceului nr. 10 din Timișoara. Străbătuseră 995 km, prăpădeau două pîini mari cît roata carului, cu asortimentele de rigoare, brînză, roșii, conserve, dulciuri.

Am vorbit despre una, despre alta. Ei, plini de impresii, mi-au povestit despre cea mai pasionantă rută — Sighetul Marmației — Baia Mare — trecînd peste Munții Gutîiului cu ale sale 200 de serpentine ; cu masa de seară luată în vîrful muntelui la un foc enorm unde-au fript „slană" în proțap și unde s-au gîndit cu regret la toți cei ce nu puteau să-i vadă și să-i invidieze pentru acea seară de neuitat. Tot ei povesteau că la Satu Mare cînd au ajuns, cu pălăriile oșenești ce și le cumpăraseră în Oaș au fost întîmpinați de copii cu — Uite mă, vin oșenii pe biciclete ! Cei șapte „oșeni de ocazie" erau de fapt Havel Alexandru, Egyed Zoltan, Dobrița Anton, Neaguly Iosif, Deak Antal, Bartoș Geza și Safta Todor, împreună cu tovarășul director al Școlii generale din Micfalău și cu tovarășul profesor de educație fizică.

Pelicula aparatelor lor de fotografiat a imortalizat imagini — amintiri de peste tot pe unde au trecut. Fie că se numesc Turnul lui Ștefan cel Mare — la Baia Mare —, Muzeul lui Arany Ianos la Salonta, Monumentul eroilor creat de Vida Geza la Carei, Muzeul Revoluției de la 1848 — la Arad —, cetatea Devei, Muzeul Bruckental, Dumbrava și grădina zoologică din Sibiu sau Poiana Brașov, toate, acum cînd copiii s-au întors din călătorie, sînt imagini din vacanță. La ele se mai adaugă ilustratele trimise părinților din acest ciudat voiaj, în care n-a fost nici o pană, nici un accident, nici un pic de... oboseală. Doar două, au fost lucrurile care mirau pe cei șapte băieți grozavi din Micfalău : pofta de mîncare continuă și pantalonii... care de la un anume timp încolo, se răreau, se răreau..:

E. SKIBINSKY

Ilenuș și Viorel + cățelul Azorel

(Urmare din pag. 1)

într-un colţ, masivă şi închingată, lada de călătorie, ai crede că este plecat doar, şi se va întoarce să-şi primească el însuşi oaspeţii. O pionieră dintr-a IV-a, Doina Paron, ar deschide canaturile geamului şi nu îndrăzneşte. Îşi închipuie că vrăbiile din desenul perdelei vişinii, cu aripile desfăcute, şi-ar lua deîndată zborul. Dar nu, amintirile de aici, de unde s-au înşirat cîndva mărgăritarele, au să le ducă în patru zări, copiii...

● HUMA ÎNSUFLEŢITĂ DIN HUMULEŞTI ● ALT „ŞTURLUBATIC" ISPITIT DE OZANA CEA FRUMOS CURGĂTOARE ● IEZII CUCUIEŢI AU NĂPĂDIT PUZDERIE ● ÎN LIPSA CIREŞELOR, SÎNT BUNE ŞI MERELE.

S-ar crede că neîntrecutul povestitor a lăsat moştenire copiilor din Humuleşti, ca pe un rai al vîrstelor mici, locul împrejmuit cu gard de nuiele, căsuţa pitită sub acoperişul ascuţit din şindrilă. În unele seri, lîngă stîlpul hornului unde sînt legaţi motoceii, este aprins opaiţul coborît de pe grinda înegrită de vreme. La flăcăruia lui, se adună pionierii şi, părăsindu-şi scaunele de acasă, din faţa televizoarelor, ascultă aici ştiutele păţanii cu Harap Alb şi cu Dănilă Prepeleac... La asemenea şezători, Gheorghe Broştic, din clasa a VI-a B, este preţuit drept cel mai bun băsmuitor. Adună în caiete poveştile satului, caută întocmai unui cercetător de folclor, izvoare şi variante. Am auzit astfel o desfăşurare foarte nouă a fragmentului „la scăldat", întîmplată aievea, de data aceasta lui Florin Cojocaru, ce va să treacă în clasa a VII-a B. Ademenit de Ozana, a dat cinstea pe ruşine şi ora de matematică o petrecea pe mal, la plajă, apropiind cîte o pietricică de ureche şi zicînd : „Auraş, păcuraş / scoate apa din urechi"... Acum e corigent, fireşte, iar cînd copiii îşi primesc oaspeţii, la Casa Memorială, el stă undeva, ascuns, şi învaţă... Noroc că ei se interesează mai mult dacă s-au copt cireşele în grădina mătuşii Mărioara. Locul vechiului copac e însemnat la mijlocul cînepii de altădată. E drept că stăpînul de acum al grădinii a plantat alt cireş, dar acesta e chiar lîngă gard şi să culegi poamele fără peripeţii, nu mai are nici un haz !

Cînepa nu se mai cultivă, fiindcă a apărut melana... (Săvineştiul este aproape, la vreo 60 de km). Păunescu Doina, din clasa a VI-a A, a Şcolii generale nr. 46, Bucureşti, venită în excursie cu prietenele şi colegii ei, oftează muşcînd dintr-un măr: „Mi-am închipuit o grădină departe, singuratică... Trebuia ca „la cireşe" să fie pur şi simplu o expediţie". Alt oaspete, cu nasul cîrn, se minunează : „Cum s-a putut strecura povestitorul din pod, cu pupăza în braţe, pe sub streaşina atît de îngustă ?" L-a văzut chipul, de om vînjos şi cu barbă, în portretul din cuprinsul muzeului, şi

MIRCEŞTI, HUMULEŞTI, IPOTEŞTI

nu-l poate închipui mic, lunecos ca o zvîrlugă... Această înfăţişare, copiii de azi, întocmai celor ce vor mai poposi încă la Humuleşti, cred că le-a dăruit-o Ion Creangă numai lor, o dată cu zestrea atît de bogată a cărţilor sale.

● DOR DE ACASĂ ● LINIŞTEA CU ALBINE ÎNTR-UN TEI ÎNFLORIT ● FERESTRELE AU OCHII ADUCERII AMINTE ● ÎMPLETIRE DE ADEVĂR ŞI LEGENDĂ

...„Fiind băiet, păduri cutreieram"... La intrarea în satul Ipoteşti, s-a tras sfios într-o lature vălul albastru al florilor de in. Aerul văratic e plin de mireasmă şi răcoare. Vremea s-a troienit peste anii în care, al şaselea copil din familia căminarului Gheorghe Eminovici se întorcea în vacanţă, să-şi revadă plaiurile natale şi pădurea ce îl recunoştea. „Alerga, rîdea, cînta, pînă ce seara cădea obosit de somn, pentru ca a doua zi să se înfioreze, iar de atîta farmec şi armonie"... Acum, vizitatorii au sentimentul întoarcerii în timp. Paşii sînt molcomiţi de covorul des al ierbii. În ograda largă, deasupra chipului sculptat în marmură, crengile teiului găzduiesc un popor de albine şi totuşi, zumzetul lor necontenit face liniştea mai adîncă. Iar din ferestrele casei cu pridvor unde au fost adunate cu dragoste, mărturii ale vieţii şi muncii neostenite, îţi cer să te apropii.

Acolo vorbesc fotografiile, cărţile de care nu se despărţea la vîrsta întîilor cunoaşteri „Lepturariul rumânesc", manualul alcătuit de iubitul său dascăl Aron Pumnul, reproduceri ale manuscriselor

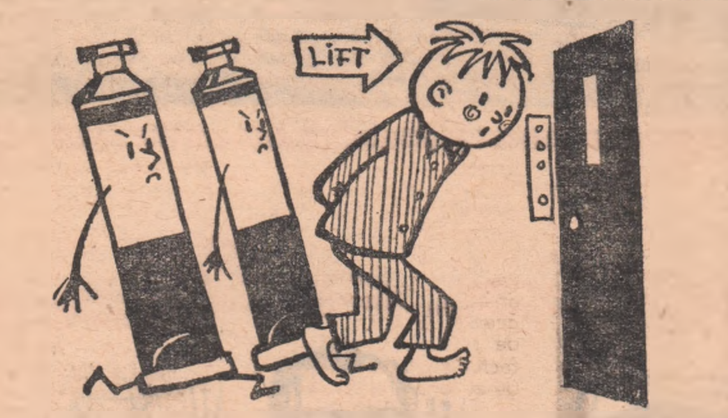
Dincoace, pe-o bancă de mesteacăn, surorile Maricica şi Olguţa Grămadă şi alţi pionieri, copii ai acestor locuri, se împărtăşesc din vorba domoală a celui mai vîrstnic om din sat, bunicul lui Pavălucă :... „Ş-apoi, cum v-am spus. Să tot fi avut eu vreo şase anişori ţin minte că el mi-a dat zece bani, să-i aduc un pui de cocostîrc, de pe casa unei babe rea de gură, una Munteanca... Tare iubea el lighioanele pămîntului, şi chiar avea devale, în vie, nişte nuci borcigănoşi, iar unde se afla o scorbură mare, aduna şopîrle şi hîrciogi, şi le lua în mînă fără teamă zicînd : „Uite, tată, cît îs de frumoase..." El încă ştia ca nimeni altul şi semnele vremii. Se duceau pînă şi bătrînii să-l întrebe dacă să scoată sau nu caii la arie — că pe atunci aşa se treiera, cu caii — iar din cuvîntul lui nici că ieşeau.." Moş Leancă prefiră (a cîta oară ?) imagini tulburi în lumina părelnică a timpului scurs. Ascultate cu lăcomie şi repovestite, ele părăsesc tiparul exact al notărilor biografice, realul se împleteşte cu închipuirea. Un monument nemuritor în inima satului Ipoteşti, legenda luceafărului poeziei noastre, Mihai Eminescu.

Băiatul care nu cunoştea nici o măsură

de Costache ANTON

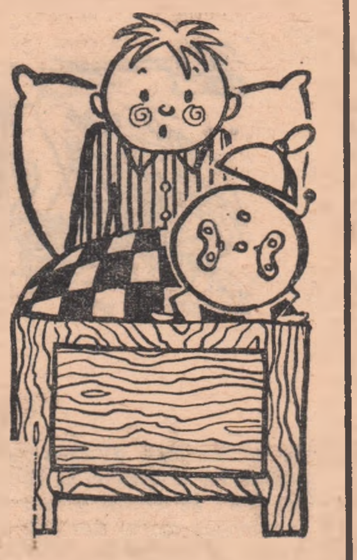
Sandu s-a trezit, aşa, dintr-o dată cu toate lucrurile împotriva lui. Parcă ar fi fost vecinii, ori colegii, ori prietenii de joacă. Şi doar n-a făcut nimic ! N-a lăsat nici radioul deschis ca să se audă pînă în capătul străzii, (aşa cum pretind mereu vecinii de la etajul III) n-a scos nici siguranţa de la lift, n-a blocat nici uşa de jos, de la intrare, n-a spart nici becurile de pe paliere sau din faţa blocului, nu s-a strîmbat nici la bunica lui Radu, n-a schimbat nici scrisorile din cutiile poştale, nu i-a pus piedică lui Tudor, n-a tras-o de cozi pe Camelia, nu l-a îmbrîncit pe Fănel. Într-un cuvînt, Sandu n-a schiţat nici un gest care să atragă asupra lui obişnuitele fulgere : că nu ştie să se poarte, că se ţine numai de prostii, sau şi mai amuzant, că nu cunoaşte nici o măsură ! Dimpotrivă, s-ar putea scrie cu litere de aur în cartea blocului (dacă blocul în care locuieşte el ar avea o carte) că pentru prima dată nimeni n-a avut ce să-i reproşeze. Pentru o oră, pentru două, pentru trei, Sandu a fost model de cumintenie. Cum se explică miracolul ? S-a schimbat Sandu — atît de repede şi de neaşteptat ? Greu de răspuns. A ridicat Sandu steag alb şi a încheiat pace, măcar şi pentru o jumătate de zi, cu vecinii cu colegii, cu prietenii de joacă ? Iarăşi, greu de răspuns. Ceea ce se ştie pînă în clipa de faţă este doar atît Sandu a fost foarte ocupat cu pregătirile de plecare. A doua zi dimineaţă la ora 6.30 trebuia să urce în trenul care

avea să-l ducă la bunici. Dar înainte, cu mult „înainte, a început acel război nesuferit. Toate lucrurile s-au ridicat împotriva lui. Semnalul de atac a fost dat de ceasul deşteptător. A sunat cu două ore mai înainte decît ar fi trebuit să sune. Sandu a vrut să-şi pună perna peste cap, dar şi-a adus aminte de plecare şi a sărit drept în mijlocul camerei. Nu mică i-a fost mirarea cînd a văzut că era abia 3 şi jumătate. A luat ceasul de pe noptieră, l-a dus la ureche (în prima clipă i s-a părut că a stat) dar n-avea nimic. L-a potrivit din nou şi s-a întors să mai doarmă. Atacul a început cum a pus capul pe pernă. Ceasul a început să sune, de astă-dată prelung şi asurzitor. Parcă se apropia vertiginos maşina pompierilor. Sandu a sărit furios din pat, a vrut să ia ceasul, dar în locul lui pe noptieră stătea un pompier, gras, scund, mustăcios. De fapt era tot ceasul. În mînă ţinea pompa de la bicicletă, pe care Sandu o folosise de-atîtea ori ca să împroaşte de la etaj trecătorii cu apă. Acum ceasul a îndreptat pompa spre el. Sandu şi-a amintit că în ajun o umpluse cu cerneală. Voia să se amuze puţin pe tren. S-a aruncat repede după un scaun, dar acesta se transformase într-o lighioană ciudată. Ceva între cal şi lăcustă. Speriat, Sandu a vrut să se ascundă după rucsac. Dar şi rucsacul avea înfăţişare de pompier. Tot scund, tot gras, tot mustăcios. Cînd l-a văzut, i-a făcut cu ochiul şi a început să se caute prin buzunare. Sandu şi-a amintit că umpluse unul dintre buzunare cu pocnitori. A încercat să-l roage să fie mai atent, dar rucsacul parcă nici nu-l auzea. Arunca tot ce avea în buzunare. Două praştii, un briceag, o mască, o trompetă, zece nasturi, o minge dezumflată, un ghem de sfoară. O arsură puternică în ceafă l-a făcut pe Sandu să se întoarcă. La cîţiva paşi înaltă, slabă, deşirată, stătea Periuţa de dinţi. Lîngă ea cinci tuburi de pastă. „Astea sînt tuburile de pastă pe care nu le-am folosit", îi trecu fulgerător prin minte lui Sandu şi încercă să-şi ferească privirea ! Cele cinci tuburi de pastă se prefăcuseră în sfetnicii Periuţei de dinţi.

— Aduceţi-l mai aproape, a rostit încet Periuţa de dinţi. Să-i anunţăm sentinţa...

Sandu a simţit în ceafă aceiaşi arsură şi vrînd nevrînd a făcut trei paşi. S-a uitat să vadă cine îl împinge în felul acesta, dar

în prima clipă n-a văzut pe nimeni. Abia după aceea şi-a dat seama. La cîţiva paşi stătea neclintită oglinda lui, de buzunar. Cu ea obişnuia Sandu să necăjească fetele. O fulgerare scurtă din partea oglinzii şi-o nouă arsură în ceafă, l-au făcut să se întoarcă spre Periuţa de dinţi.

— Pentru lipsă de respect a început Periuţa...

— Pentru dispreţ — a continuat unul din sfetnici.

— Pentru că ne-ai dat mereu uitării, a reluat Periuţa.

— Pentru că nu te-ai folosit de noi niciodată, au rostit în cor toate tuburile-sfetnici.

— Vei fi condamnat la închisoare — a încheiat încet Periuţa.

— Trebuie să plec la bunici, a încercat Sandu să se împotrivească.

— Nu vei mai pleca !

Periuţa de dinţi a făcut un semn şi Sandu a simţit iar arsura aceia în ceafă. Ca să cîştige timp, s-a gîndit repede la un şiretlic. A spus încet :

— Lăsaţi-mă să mă îmbrac măcar.

— Bine, nu te oprim — a încuviinţat Periuţa.

Sandu s-a întors să se îmbrace, dar şi bluza şi pantalonii şi sandalele, au început să strige :

— Nu-l recunoaştem ! S-a purtat urît cu noi ! Nu ne-a periat niciodată.

Sandu s-a simţit înşfăcat de braţe. Rucsacul şi ceasul deşteptător au început să-l poarte aproape pe sus.

— Unde mă duceţi ? a întrebat Sandu.

— O să vezi îndată — au rîs Tuburile-sfetnici.

Oglinda le-a luminat drumul şi-n cîteva clipe au ajuns în faţa liftului.

— Aici, o să-ţi ispăşeşti pedeapsa — a spus încet Periuţa de dinţi.

Sandu s-a simţit îmbrîncit în lift. Uşa s-a închis şi el a rămas singur acolo. A început să bată cu pumnii, să strige, să încerce butoanele, dar liftul a rămas neclintit.

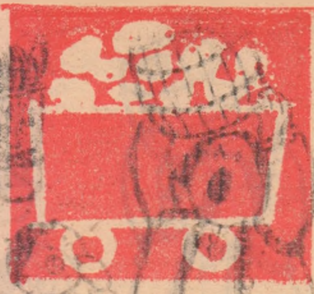
— Au luat siguranţele, a mormăit furios şi iar s-a năpustit cu pumnii în uşă...

Cînd a deschis ochii, afară era soare. Rucsacul îl aştepta burduşit, jos, lîngă pat... Dar Sandu nu a plecat la gară pînă cînd nu s-a spălat bine pe dinţi...

Desene : G. BURSCHI

URIAŞUL ÎNVINS

— Ei, sînteţi gata?

— Gata, dar pe unde pornim?

— Pe poteca asta. Vedeţi? De aici de jos se vede ca un fir care şerpuieşte prin pădure. Ne duce pînă la gura minei. Străbate mai întîi muntele Aluniş. Pînă sus, pe Bitca, e cale de cîteva ceasuri. Am fi putut porni prin tunel, cu trenuleţul, dar nu-i ora cînd soseşte încărcătura. Aşa că... hai să mergem. Călătorului îi şade bine cu drumul...

Învăluit în ceaţa dimineţii, muntele Bitca abia se zăreşte. Drumul prin pădure e greu. Pe Gheorghe Mihăilescu însă asta nu-l împiedică să depene istoria acestor locuri, care pînă nu de mult erau ţesute cu fantezie în legendele bătrînilor. Secole de-a rîndul ei au colindat drumurile muntelui, au ascultat şoaptele pîraielor şi şi-au cîntat baladele la umbra frunzişului.

Nimeni nu bănuia că muntele acela tăcut, unde urşii veneau să se-adape în pîrîul cristalin (de unde şi numele de Pîrîul Ursului), ţinea ferecate în adîncuri bogăţii nemăsurate.

Istoria propriu-zisă a Bitcii a început prin vara lui '57, cînd au venit geologii.

— Abia atunci s-a găsit zăcămîntul?

— Da, dar lupta a fost grea şi îndelungată. Muntele n-a cedat uşor. Abia peste cîţiva ani porţile către comori au fost deschise şi minerii au pornit la lucru. Oamenii au luptat eroic. Zile şi nopţi au înfruntat stîncile, apa, frigul... Galeriile trebuiau bine pregătite. Şi apoi, tunelul... Să sapi 6 074 de metri în muntele de stîncă e treabă serioasă.

Gheorghe Mihăilescu îşi aminteşte de toate. Parcă ieri s-au întîmplat. Parcă ieri au sosit oamenii la lucru. Erau mineri de prin Valea Jiului, de prin părţile Hunedoarei... Alţii care pînă nu de mult mînuiseră ţapina şi securea sau cîrmele de pe plutele Bistriţei, veneau să dea bătălia cu muntele. Azi, mulţi din ei lucrează acolo, în galerii, cu perforatoarele electrice. Cincea Aurel, venit tocmai din Broşteni, e şeful unei brigăzi de mineri. Tot mineri de frunte au devenit şi Ioan Creţu, Nichita Puşcaş şi Vasile Robu. În fiecare zi ei aduc la Ostra şi Tarniţa ecoul pădurii şi clocotul apei tocmai de pe Valea Bistriţei.

— Aţi văzut morile?

— Care mori?

— Cele de jos, din Tarniţa. Sînt trei, şi-s tare flămînde. Nu stau o clipă. În 24 de ore macină 500 de tone şi nu bănuieşti că bolovanii aceia mari, care vin din subteran, se vor transforma în curînd în făina din care se extrage apoi cuprul şi zincul. Dar nici minerii nu se lasă mai prejos. Dacă moara macină 500 de tone în 24 de ore, ei trimit zilnic la lumină peste 150 de vagoneţi plini. O să vedeţi spre ora prînzului, cînd vine trenul cu încărcătura. E transportul trimis de cei din schimbul de dimineaţă. De echipele lui Ion Mihalache, Vasile Ilieş, Trifan Cotleţ şi a celorlalţi. De fapt o să-i cunoaşteţi. Băieţi numai unul şi unul. S-au obişnuit şi cu apa şi cu tăria stîncii. Muntele a fost învins. Nu mai are ce face şi e nevoit să cedeze tăcut metru cu metru. Şi băieţii... îi dau bătaie.

...Am învins şi noi urcuşul. Iată-ne ajunşi sus, la una din intrările minei. Minerul de la „colivie" ne adresează cunoscutul „noroc bun", dar cu privirea parcă ne dojeneşte: „De ce n-aţi venit cu trenuleţul, o dată cu minerii din schimbul de după-masă? Aţi fi călătorit mult mai plăcut".

Tot în gînd îi răspund.

A fost mai bine aşa. Altfel n-aş fi cunoscut dinainte oamenii pe care-i voi întîlni în curînd, n-aş fi aflat istoria minunată a acestor locuri de la Leşul Ursului.

Gheorghe Mihăilescu s-a dovedit o călăuză bună!

Ecaterina ROŞCA

Desene: Stela CREŢU

DRUMUL TABEREI

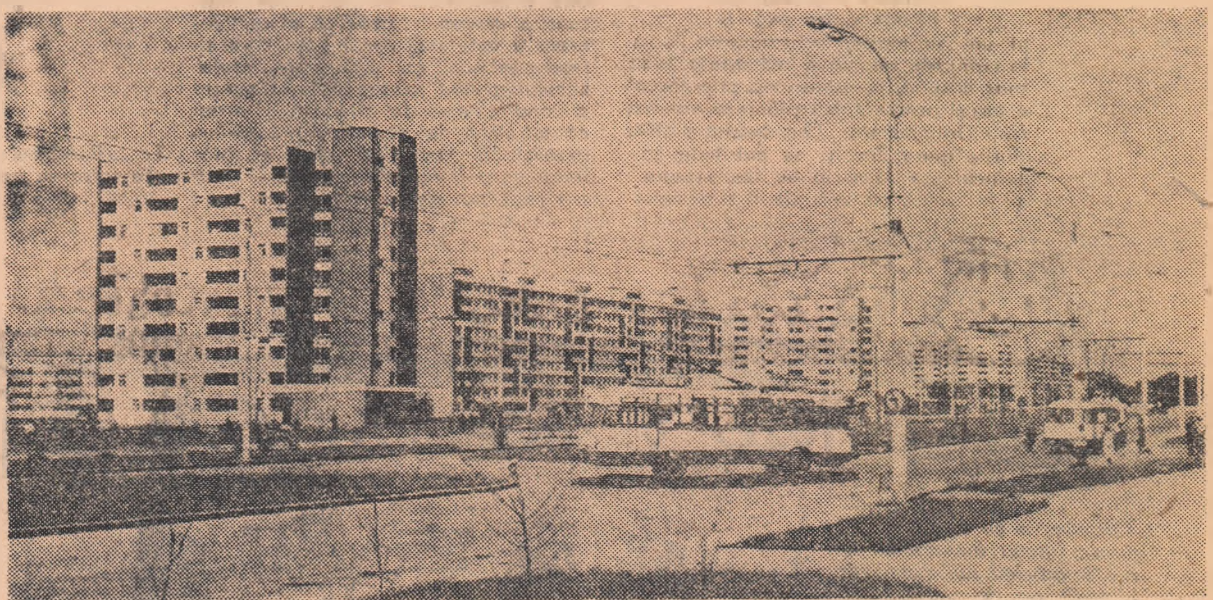
Cartierul bucureştean „Drumul Taberei" a cunoscut în aceşti ani o transformare radicală.

Pe fostul maidan plin de bălării şi scaieţi au răsărit ca din pămînt zeci de blocuri de locuit de toată frumuseţea.

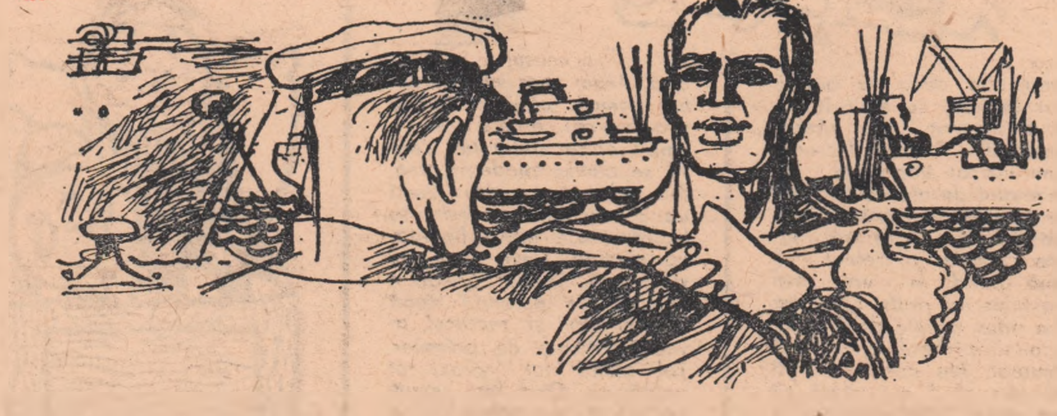
Constructorii noştri se mîndresc cu modernele şi spaţioasele cvartale ridicate. Poposind în noul cartier, orice vizitator rămîne încîntat. Pe şoselele asfaltate şi luminate noaptea feeric, circulă elegantele troleibuze de fabricaţie românească.

Miile de locuitori din noul cartier au un deosebit respect pentru tot ce s-a construit pentru ei şi pentru familiile lor, înfrumuseţează cu flori împrejurimile blocurilor.

Foto—text: **Gr. PREPELIŢA**

Ancora albastră

de **Al. Dinu IFRIM**

Dumitru Vultur, marinar şi fotbalist, îşi aprinde ţigara cu mişcări domoale, cu un anumit ceremonial.

— Apoi?! întreb.

— Apoi...

Catargul ţiuia ca o strună întinsă în văzduh.

„Atenţiune, atenţiune, vîntul creşte în intensitate, luaţi toate măsurile" — anunţa comandantul, încercuind cu creionul o pată albastră de pe hartă: golful Byscaia.

Aici se aflau, şi marinarilor le era cunoscut faptul că furtunile care bîntuie în acest „sac" cu gura deschisă în ocean, ridică valuri cît casa, primejdioase.

Apa, izbind cu putere, apleca nava cînd într-o parte, cînd în alta, zgîlţîind-o, înghesuind-o între plăcile fluide şi grele ale valurilor. Jeturi lungi spălau puntea, împroşcînd gloanţe de apă în ochii marinarilor. Fiecare era însă la post şi nava, condusă cu dibăcie, lua piepţiş valurile, urmîndu-şi drumul.

— A durat mult furtuna?

— Mult. A fost cea mai mare furtună prin care a trecut nava. S-a comportat însă admirabil. Acum, e la a şaizecea cursă.

...Pe coridoarele înguste, din interiorul vasului sosit de cîteva ore dintr-o nouă călătorie, e linişte şi răcoare. Nu se simte nimic din freamătul care domină pe punte. Din cînd în cînd, răzbat zguduituri surde, pufăituri de abur presat undeva sub coastele de metal ce se ridică deasupra apelor ca o enormă platoşă.

Dumitru Vultur se uită în jur, la pereţii cabinei spoiţi în ulei alb, la fotoliile înflorate, la mobilierul frumos lucrat. Spune:

— Nava noastră, „Galaţi", e o navă istorică...

— De ce?

— E prima de acest tonaj construită la noi în ţară. A făcut prima cursă cu şase ani în urmă. Acum... a colindat toate mările şi oceanele.

De multe curse îşi aminteşte timonierul Dumitru Vultur. Stăruie mai mult la ultima.

— Am acostat la Liverpool. Acolo, am întîlnit mari amatori de fotbal, marinari şi ei, de pe o navă aflată în port. Am jucat şi... i-am învins cu 10—2.

— Aţi marcat vreun gol?

— 4... Altceva e însă interesant: cine credeţi că a fost arbitrul?

— Bucătarul, intervine un marinar. Popescu îl cheamă. A arbitrat foarte corect.

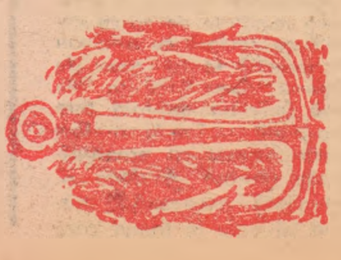
Coborîm pe punte, apoi pe scăriţa lăsată pe mal. Deasupra vasului, ca şi peste altele din jur, acostate în modernul port constănţean, se încrucişează braţele puternice ale macaralelor, ce încarcă şi descarcă baloturi grele, mărfuri de tot felul.

De vas se apropie un tînăr, roşu la faţă, vădit emoţionat. Scoate o batistă şi-şi şterge fruntea de sudoare.

— Uite, zice el, desfăcînd un plic pe care era imprimată o ancoră albastră, dînd la iveală o hîrtie. Uite!...

Pe hîrtia cu parafă, numele tînărului marinar: Bucur Stelian.

— A primit decizia, explică timonierul. Pînă acum a fost stagiar, de azi e marinar plin. Aşa-i? — i se adresează acestuia, dîndu-i o palmă peste umăr, cu prietenie. O palmă zdravănă, ca o felicitare bărbătească de marinar.

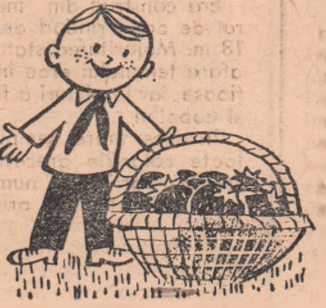
ILUSTRATE DIN VACANȚĂ

Vacanța mare! Sute și sute de copii călătoresc, privesc cu interes în jur, admiră și... ne trimit scrisori sau ilustrate despre frumusețile patriei noastre. Iată citeva:

- Zboară către-nalt flacăra pionierească... „Și o dată cu flăcăruile multicolore se înalță și glasurile noastre cristaline, ne scrie pioniera *Pîrvu Cornelia*, care și-a petrecut o parte din vacanță în tabăra centrală *Păușa*, regiunea *Argeș*. Eu am interpretat cîntecul „Prima zi" de Teodor Balș, alți pionieri au recitat, au dansat și un bătrînel, invitatul nostru, ne-a spus ghicitori. Zilele petrecute în tabără au rămas de neuitat!".

- „...De la Sibiu am plecat cu tramvaiul la Rășinari, ne transmite *Pițigoi Adriana* din comuna *Saeș*, raionul *Sighișoara*. Cîte nu poți vedea în această vestită localitate! Am vizitat casa-muzeu Octavian Goga, mormîntul lui Andrei Șaguna, muzeul satului. Fotografiile, manuscrisele, facsimilurile, uneltele folosite de localnici, fie de oieri, fie de cei care făceau luminări sau adunau rășină (de unde și numele de Rășinari) toate ne vorbesc despre trecutul acestor locuri".

- La „Cula lui Tudor Vladimirescu". Corespondentul nostru *Covrig Alexandru* din comuna *Izvorul Bîrzii*, raionul *Turnu Severin* ne scrie că l-a impresionat statuia ce-l reprezenta pe Tudor, armele mînuite de panduri, tablourile care redau scene de luptă din timpul răscoalei, turnul și podul cu capcană (ce prindea turcii printr-un șiretlic) totul l-a făcut să afle amănunte despre răscoala din 1821 condusă de Tudor Vladimirescu.

Călătorului îi stă bine cu drumul

CIUDĂȚENIILE CUCULUI

COLȚUL CURIOȘILOR

Cucul nu are familie, puiul nu-și cunoaște adevărații părinți, iar migrațiile, către și din Africa, le face tot singur, noaptea. Cîntecul, atît de specific, nu-l învață de la nimeni, el îl moștenește o dată cu o seamă de instincte ciudate și complicate.

Primăvara, prin aprilie—mai, cucii se întorc în locurile unde vor sta pînă în iulie—august. Această pasăre își depune ouăle în cuiburi străine, alegînd ca gazdă acea specie de pasăre pe care o cunoaște de cînd era pui și care a crescut-o. De-obicei, păsările cîntătoare sînt gazdele preferate. Lăcarii, codobadurile, privighetorile, pitulicele și multe alte păsări clocesc ouăle cucului.

Depunerea oului, cîte unul în fiecare cuib, se face după o îndelungată iscodire. Femela pîndește păsărelele care-și construiesc cuibul, așteaptă ca ele să depună primele ouă, apoi profită de absența lor pentru a oua fulgerător în cuibul străin. Dacă n-are loc, ia în cioc un ou al gazdelor și-l aruncă, înlocuindu-l cu al ei. Dacă nu apucă să ouă direct în cuib, depune oul pe pămînt, îl ia în cioc și-l introduce în cuibul ales. De-obicei alege cuiburi cu ouă neclocite, proaspete, altfel puiul ei n-ar avea șanse de a mai ieși, oul nefiind suficient încălzit.

Puiul dă dovadă de aceleași instincte, cu atît mai uimitoare cu cît ele se manifestă în primele zile de viață, cînd acesta este golaș și orb. Opintindu-se în cap și-n aripi, puiul de cuc aruncă din cuib ouăle gazdei sau pe frații vitregi, fără ca părinții acestora să reacționeze. Rămas singur, el este hrănit mai intens, crește rapid, și chiar după ce părăsește cuibul el continuă să fie hrănit de părinții adoptivi, care fac față cu greu nevoilor tot mai mari ale puiului de cuc. Apoi începe să zboare, să caute singur omizi păroase, pe care alte păsări le ocolesc, și să le distrugă. Numai astfel compensează o parte din pagubele produse prin împiedicarea unui cuibărit normal al păsărilor cîntătoare, atît de folositoare.

Cucul tînăr, rămas singur, pleacă încet, migrînd în noapte spre îndepărtata Africă. Primăvara se va întoarce pentru a-și striga numele pe plaiurile noastre și a începe ciudata poveste a cuibăritului... fără cuib.

Pe toate lungimile de undă

Radioul, fie că are dimensiunile unei mobile sau ale unei cutii de chibrituri, a devenit un obiect foarte răspîndit în toată lumea. Răsucești butonul și începi să colinzi țările, continentele, cu o repeziciune uluitoare. Poposești la Paris pentru a asculta o șansonetă, peste o secundă te pomenești la Praga, iar după alte cîteva rotații ale butonului treci fără nici o dificultate înălțimile Alpilor. De la Ecuator la Polul Nord nu faci nici cale de un minut și iată-te înconjurînd pămîntul, ascultîndu-i pulsul trepidant al vieții, cîntecele popoarelor, preocupările și grijile omenirii.

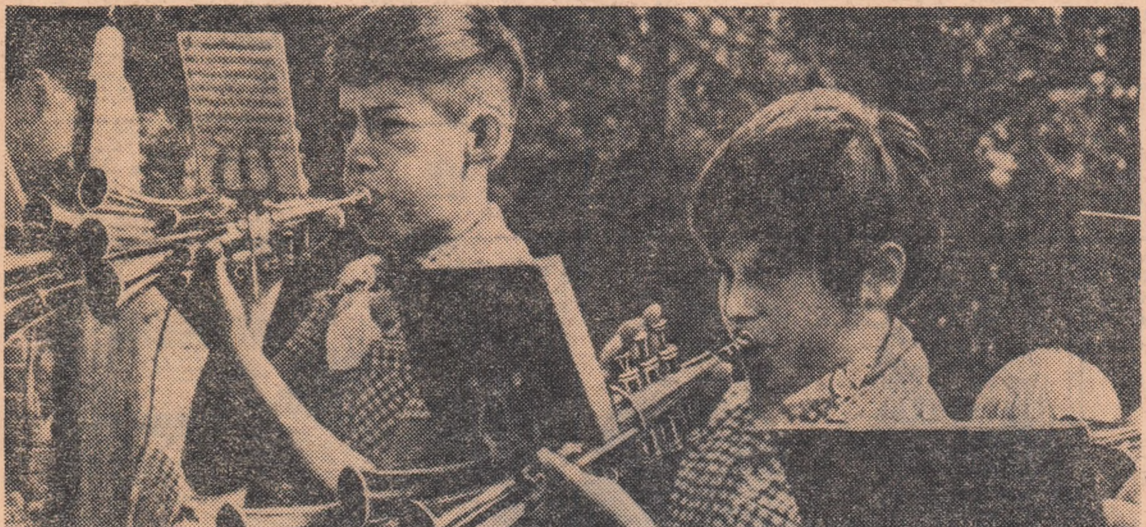
Din orice călătorie culegi impresii nenumărate, dar îți dăinuie în memorie doar cele care te-au impresionat puternic.

De această natură sînt știrile care, străbătînd eterul, sosesc necontenit din Vietnamul de Sud.

Sfidînd dragostea pentru libertate și independență națională a poporului, agresorii americani bombardează teritoriile eliberate ale Vietnamului de Sud, întreprind acțiuni piraterești împotriva R. D. Vietnam, prefac în ruine și cenușe fabrici, școli, locuințe și spitale, dărîmă baraje, distrug recolte, asasinează bătrîni, femei și copii. Acestor acțiuni criminale le răspunde printr-o luptă eroică poporul vietnamez, care prin abnegația și vitejia sa va intra în istoria luptei pentru libertate. Luptînd cu îndîrjire, detașamentele Frontului Național de Eliberare, sprijinite de populație, demonstrează forța și voința poporului vietnamez, care luptă pentru cauza dreaptă a eliberării țării de dușmani. În ultimele luni, numai în provinciile Quang Tri și Thua Thien, patrioții au eliberat 100 de localități cu o populație de aproximativ 100 000 de locuitori. Între 20 și 26 iulie detașamentele Frontului Național de Eliberare, sprijinite de populație, au scos din luptă, în provinciile Quang Tri și Cam Lo, circa 700 de soldați americani și saigonezi, au distrus sau avariat 20 de avioane și elicoptere și au capturat armament de diferite tipuri.

Știrile despre succesele patrioților sud-vietnamezi sînt primite cu bucurie și speranță de oamenii iubitori de pace din țările socialiste, din toate țările lumii care își manifestă solidaritatea cu lupta dreaptă a patrioților vietnamezi. Vocea puternică a conștiinței popoarelor răsună puternic pe toate continentele, pe toate lungimile de undă. Ea pătrunde și în tranșeele patrioților sud-vietnamezi, îmbărbătîndu-i în luptă. Ea străbate mări și oceane și amintește necontenit agresorilor: Americani, încetați războiul criminal din Vietnam! Retrageți trupele din Vietnam! Cauza sfîntă a poporului vietnamez va învinge!

C.N.

Mulți pionieri din orașul Karl Marx Stadt (R. D. Germană) îndrăgesc muzica. Iată-i pe cîțiva dintre ei cîntînd la niște originale instrumente muzicale de suflat.

Pustiurile vor rodi

Dune de nisip, stînci, un soare arzător. La distante de zeci sau sute de km, un petec de verdeață — oazele. Este spectacolul dezolant al pustiurilor aride din nordul Africii, din inima Asiei sau din zone întinse ale Americii. Peste 1/3 din suprafața uscatului, în care intră pustiurile, semipustiurile și zonele cu umiditate scăzută, nu sînt puse în slujba asigurării hranei omenirii. 20 milioane km² de teren, care astăzi sînt deșerturi aride pot intra în circuitul agricol. Terenuri altă dată cultivate situate de-a lungul Nilului, Eufratului, a Tigrului și a Indusului, vor putea fi recuperate datorită muncii titanice a omului.

Știința și tehnica secolului XX îi vor veni în ajutor.

În lupta împotriva pustiurilor, omul a și obținut unele succese: în U.R.S.S., deșerturile din sudul Kazahstanului, pustiurile Kara-Kum și Kizîl-Kum se retrag din ce în ce în fața eforturilor oamenilor. Canalele Amu Daria—Buhara și Canalul Turkmen au redat agriculturii zeci și zeci de mii de hectare de terenuri în trecut neproductive. Construirea barajului înalt de la Assuan din R.A.U., va permite mărirea suprafeței cultivate din valea Nilului cu aproape 40%, va transforma 300 000 ha de terenuri inundabile în terenuri irigate și va reda agriculturii 1 000 000 ha de pămînt, în prezent deșert.

Pentru cucerirea pustiurilor au fost elaborate de oamenii de știință multe proiecte. Unul dintre ele este cel al așa-ziselor „crătiți încinse". Potrivit acestui proiect, în zonele secetoase din apropierea mărilor și oceanelor și care dispun de depresiuni situate sub nivelul mării, cum ar fi pustiul Libiei, deșerturile Etiopiei și Tunisului, Australiei, S.U.A. și U.R.S.S., apa mării va fi adusă prin canale și tunele. Datorită evaporației foarte puternice din aceste zone, scurgerea apei în mările artificiale ce vor fi create, va fi continuă, fapt care va asigura funcționarea permanentă a hidrocentralelor. Avantajele pentru aceste teritorii vor fi mari. Energia electrică ieftină obținută, va permite dezvoltarea industriei și agriculturii, microclimatul local va fi ameliorat, va crește volumul precipitațiilor. Filtre speciale vor îndulci apa sărată a mărilor, milioane de hectare de pămînt vor fi irigate, industria chimică va primi uriașe cantități de materii prime ce vor fi obținute din apa mărilor.

Dar experiențele făcute de oamenii de știință din India, Italia, Spania și alte țări au arătat că unele plante, cum sînt cartoful, grîul, orzul, floarea-soarelui și unele specii de flori pot fi irigate și cu apa sărată a mării. Ele se dezvoltă normal și devin chiar mai rezistente la secetă.

Un alt proiect, care pare de domeniul fantasticului va putea fi totuși realizat. Uriașii munți de gheață, așa-zisele aisberguri din Arctica și Antarctica, vor fi aduși cu ajutorul unor remorchere puternice pe țărmurile arzătoare ale pustiurilor din Africa, America, Australia. Aisbergurile, unele lungi de zeci de kilometri sînt mari depozite de apă înghețată de o mare puritate.

Două sau trei aisberguri mijlocii pot conține o cantitate de apă egală cu debitul anual al unui mare fluviu. Cîteva remorchere pot transporta un aisberg cîntărind zece miliarde de tone. Tras la țărm, prin topirea lui, milioane de m³ de apă transportate prin conducte sau canale, vor putea iriga întinderi uriașe de pămînt secetos.

Un alt proiect prevede construirea unui baraj pe cursul inferior al fluviului Congo, și crearea unei uriașe mări interioare de apă dulce. Prin canale, apele acestei mări artificiale vor curge spre nord și vor putea ajuta la irigarea Saharei. Alte proiecte prevăd folosirea rezervelor de apă subterană aflată la mari adîncimi sub Sahara, în pustiurile Australiei și Asiei.

În viitorul apropiat, omul, prin munca lui entuziastă, va reuși să realizeze și aceste proiecte îndrăznețe care vor duce la recuperarea unor uriașe teritorii care ascund nenumărate bogății, astăzi inaccesibile lui

A. NEAGU

7 minuni ale lumii (III)

Templul Artemisei din Efes

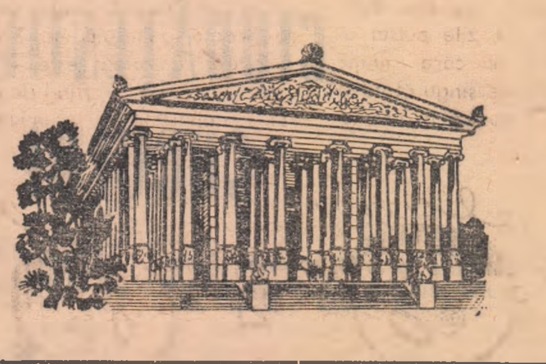
Numit și Artemision, Templul Artemisei din Efes a fost construit în secolul VII—VI î.e.n. pe litoralul Asiei Mici, care avea în acea perioadă denumirea de Ionia.

Efesul era o cetate puternică și bogată înființată de emigranți ionieni care s-au refugiat aici, alungați de pe ținuturile lor de către dorieni. Locuitorii lui au construit acest templu de o mare frumusețe, care întrecea ca mărime și bogăție celelalte temple grecești.

Documentele vremii menționează începerea construcției în anul 650, iar terminarea ei, peste două secole, în anul 430 î.e.n. Dimensiunile lui erau de 117 m lungime și 63 m lățime.

Era construit din marmură albă și înconjurat de două rînduri de coloane înalte de peste 18 m. Majoritatea statuilor din interiorul și din afara templului erau împodobite cu pietre prețioase, iar la picturi a fost utilizat aurul, argintul și cobaltul.

În acest măreț templu își organizau serbările toate coloniile grecești din Asia. La aceste serbări participau numeroși pelerini, iar cu acest prilej templul primea daruri. Prin proporțiile impresionante, prin bogăția și frumusețea lui, această măreață construcție a fost socotită în acele vremuri, una din cele șapte minuni ale lumii. În zilele noastre se mai păstrează din acest templu numai o parte din temelii.

ȘTIINȚĂ ȘI TEHNICĂ

ȘTIINȚĂ ȘI TEHNICĂ

ȘTIȚI SA FOTOGRAFIAȚI? (III)

Amenajarea unui laborator

Pentru laborator ne trebuie o cameră cu posibilități de închidere ermetică. Aici facem instalația de apă și lumină. Fără aceste elemente nu se poate concepe un laborator.

Trecem apoi la mobilarea propriu-zisă. O măsuță, pe care vom așeza un vas cu apă, apoi unul cu soluție fixatoare și unul cu soluție revelatoare Pentru mai multă siguranță și pentru ca cel ce lucrează să nu fie nevoit să stea tot timpul în laborator vom procura din comerț un corex pentru developat. Ce este acest corex? O cutie de ebonită cilindrică cu o rolă interioară pe care este fixată o bandă din material plastic prin care se introduce la întuneric pelicula expusă. După ce am umplut corexul cu revelator închidem capacul, agitînd învîrtirea capătului exterior al axului.

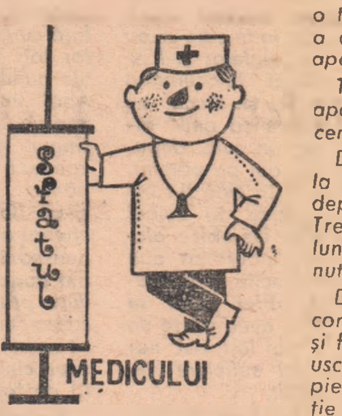
Developarea sau revelarea durează circa 15 min. la o temperatură medie 18—20°C. Înainte de a scoate filmul din revelator îl vom controla la lumină verde abia perceptibilă timp de cîteva secunde.

Cu ajutorul fascicolului de lumină verde putem observa starea în care se găsește pelicula revelată Dacă pe partea gelatinei a apărut conturul imaginii destul de viguros, putem trece cu el în vasu. cu fixaj. Aici imaginea revelată, dar nestabilizată, va deveni alb-negru cu contur precis și definitiv. Trecem materialul la spălat timp de 10—15 minute pentru ca apa să elimine toate impuritățile rămase de la revelare. Ultimul popas îl va face prins de un cîrlig la uscat urmînd faza următoare, trecerea pe hîrtia pozitivă.

Grigore PREPELIȚĂ

SCĂLDATUL

Scăldatul în rîu, în lac, în bazin deschis sau în mare, reprezintă o metodă bună de întărire a sănătății. Dacă se îmbină scăldatul cu înotul, cel mai complet sport, se obține în plus și o dezvoltare armonioasă a corpului.

Scăldatul se începe numai în zilele calde, fără vînt, cu o temperatură a aerului de cel puțin 26—27°, iar a apei de 22—24°. Abia după o oarecare obișnuință cu apa rece ne putem scălda la o temperatură mai joasă a aerului, 18—20°, iar a apei 15—16°.

Tot timpul cît se stă în apă este necesar să facem mișcări.

Durata șederii în apă la început, nu trebuie să depășească 2—3 minute Treptat ea poate fi prelungită pînă la 20 de minute și chiar mai mult

După ieșirea din apă corpul trebuie bine șters și fricționat cu un prosop uscat pînă se înroșește pielea și apare o senzație de căldură

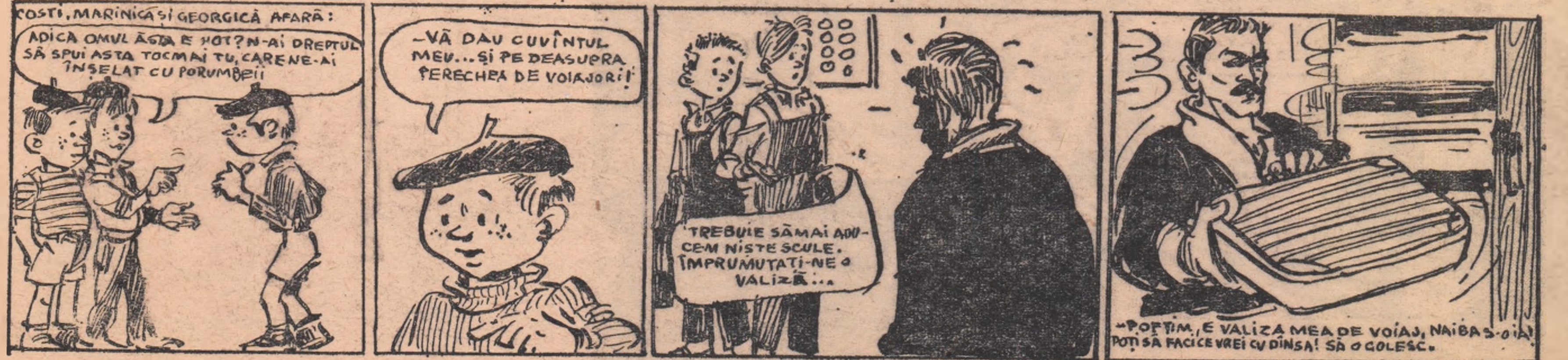
Nu este bine să ne scăldăm imediat după baia de soare sau obosiți și transpirați după un efort fizic. De asemenea, scăldatul este permis numai la 1½—2 ore după masă

Scăldatul ca mijloc de întărire a organismului trebuie practicat în deplină stare de sănătate Pentru a fi feriți de febră tifoidă și paratifoidă, care se pot lua din apă, este necesar să ne vaccinăm și revaccinăm contra acestor boli.

Dr. Viorica VASILIU

MANUȘA DE AUR

Al. Ovidiu ZOTTA
Desene: Puiu MANU

O „ECUAȚIE" CARE CÎNTĂ

Din atîtea vorbe frumoase care se pot spune despre tabere, îmi vine în minte o „ecuație" auzită de curind — paremi-se, sau mai de mult : — o tabără înseamnă copii, aer, soare și muzică.

Nu-mi bat mintea să aflu cui aparține și nici dacă și cît e de celebră. Fapt sigur însă că ea mi-a venit în minte după vizita făcută „locuitorilor" taberei Pustnicul. Că Pustnicul nu mai e „pustnic" de mult, asta e ușor de ghicit, mai ales dacă asculți în aceste zile pulsul acestor locuri al căror nume vrea să sugereze singurătate și muțenie. Aici muzica își are un loc de prim rang în cuprinsul ecuației

Mai întîi, cică, trebuie să asculți „muzica frunzelor" — cum ne îmbie o metaforă a Mihaelei Stănescu, Școala nr. 62, București, care semnează un articol inaugural la gazeta de perete Autoarea are pe parcurs și o opinie. Băieții fiind mari amatori de fotbal detașamentele de fete sînt — cică — „înclinate spre muzică, dans, poezie" (citat absolut autentic)

Bineînțeles că „muzica frunzelor" n-o poți asculta prea mult fiindcă pe alei din toate părțile pădurii țîșnesc smocuri de triluri, vocalize. E adevărat — mai peste tot seamănă a lălăială, dar o ceată veselă și „cîntăreață" fără afoni care-o iau pe miriște, n-are nici un farmec.

Să zicem că acesta ar fi punctul muzical nr. 2 din program. Pentru punctul trei trebuie să fii un pic pregătit, chiar un mic specialist. Aici intervin probleme de interpretare de stil, de repertoriu. Senzația nr. 1 o reprezintă cvartetul Pălușanu, format din surorile Georgeta, Elena, Gabriela și Cristina (în ordinea vîrstei, neapărat !) Toate învață la Școala generală nr. 3 din Capitală. Gabriela este — se pare — „vioara I", fiind de altfel și deținătoarea premiului I la muzică ușoară pe raion Repertoriul ei nu poate fi în nici un caz acuzat de inactualitate Doar „ie-ie"-ul nu-i prea iese

Ca o replică la amintita opinie de la început, Ban Teodor și Petrică Gionea au lăsat pe alții la fotbal și ei au pus acordeonul și chitara să se întrețină într-un dialog muzical

Dacă însă pînă acum unele exigențe s-ar putea să nu fi fost satisfăcute, la ultimul număr din program nu poți să faci pe pedantul și să cauți vreun cusur. Carmen Prunaru e în clasa a II-a și are două codițe negre care o aseamănă cu o ilustrație din abecedar. Cîntecul îl zice mai pe nerăsuflate, mai cu pauze ; trece cu dificultate peste versul „Toți luptători de soi"" sîsîindu-l prin strungăreață, ca apoi să împărtășească soarta pițigoilor din cîntec în final cu cîțiva „aoleu !" din toată inima.

După toate astea „muzica frunzelor" rămîne fără îndoială doar o metaforă. Fiindcă la Pustnicul, pe meleaguri al căror nume vrea să sugereze singurătate și muțenie — cărările sînt pline cu cîntece, cîntece adevărate care fac din „ecuația" noastră, o mică simfonie de vacanță.

Ilie TRAIAN

Învață într-o școală din Făgădău, raionul Ineu, regiunea Crișana **și sînt tare inimoși. Mereu sînt în primele rînduri. În timpul anului școlar învață cu stăruință, acum în vacanță sînt harnici, rîd, cîntă și dansează. Dacă nu mă credeți, priviți în fotografie. Au dat șase programe artistice în comună și două în satele vecine, au ocupat locul I pe raion cu montajul literar-muzical „Partidul, patria poporul", s-au evidențiat în colectarea plantelor medicinale ..**

Bravo, copii !

Cu vacanța nu-i de glumit !

Pare statuia înotătorului dintr-un parc sportiv. Concentrarea se topește într-o traiectorie spectaculoasă. Alunecă sub apă ca un delfin. Reapare. O suită de mișcări ritmice și capul țîșnește deasupra valurilor cu regularitatea unui metronom O lungime de bazin, două, zece, o sută... Cristi Ene, elevul Liceului bucureștean „Ion Neculce", dublul campion la bras copii categoria A, se antrenează.

— Cristi, iubești matematica ?

— Mai mult ca oricînd. O leg de bazin. Uite, azi am străbătut 7 150 de metri. Săptămînal traversez Canalul Mînecii !...

Rîdem. Fiecare din cei 57 de copii ai secției de natație a Școlii sportive nr. 2 din Capitală face cîte două antrenamente pe zi. E vacanță școlară, dar „au plin" sportiv. O săptămînă și... start în campionatele școlilor sportive, apoi, peste cîteva zile, campionatele republicane ale copiilor și juniorilor.

— Cristi, ce este sportul ?

— Sport ? Disciplină, voință, perseverență, muncă și renunțare...

Prof. Paula Enăceanu, antrenoarea lui m-a lămurit : Cristi avea de ales : ori excursie în R.P.U. și R.S.C. cu părinții, ori pregătire și participare la apropiatele campionate naționale. Cristi n-a șovăit. Dacă te apuci de o treabă, o duci pînă

la capăt. Trec minutele, iar acul cronometrului măsoară exact lungimile de bazin. Într-un tîrziu, cu halatul pe umeri, se apropie :

— Cristi, ce faci în vacanță ?

— Înot și învăț limbi străine !

— Spaniola ?

Rîde discret. Privește apa învolburată a bazinului în care se reflectă razele soarelui în asfințit. Gîndește același lucru. Seamănă „a Acapulco", deci Mexic, cu apropiatele Jocuri olimpice. Cine știe ? Poate printre înotătorii noștri să fie și Cristi Ene.

— Te pregătești să treci Oceanul ? !

— Am început de pe acum. Porția zilnică de 7 000 de metri pe apă, pînă în 1968 !

— Succes Cristi !

Tiberiu BAN

Sfîrșit

Povestire de MARTON LILI

Locuiam într-un cartier mărginaş al Clujului, unde acum se înalţă blocuri cu nouă, zece, unsprezece etaje şi care, seara, cu ferestrele luminate ca nişte şiraguri de perle, seamănă cu palatele uriaşului din poveste.

Dar, pe vremea aceea, prin părţile noastre se găseau doar căsuţe muncitoreşti, mici şi dărăpănate; gospodinele cărau apa în căldări de la cişmeaua din capătul străzii, iar vara vrăbiuţele şi copiii se jucau în colb. In acest cartier — împărăţie a săracilor — trăia un singur om bogat: domnul Nubik, băcanul.

Domnul Nubik era un negustor şiret, ştia să cumpere ieftin şi să vîndă scump. Frumoasa lui casă cu turnuleţe se înălţa printre căsuţele scunde şi şubrede, ca un copac în floare, singuratic, pe o cîmpie pustie. Se găseau de toate în băcănia lui — ceai de import, mezeluri, curele pentru bice, gaz... Pentru că, trebuie să ştiţi, pe atunci, în cele mai multe căsuţe, nu era lumină electrică: seara, femeile cîrpeau ciorapii, iar copiii îşi făceau lecţiile la lumina lămpii cu gaz.

Domnul Nubik avea un băiat de prăvălie, Lali. Un băieţaş scund şi îndesat de vreo 12—13 ani, venit de la ţară. Din zori şi pînă-n seară Lali muncea într-una. Mătura băcănia, ridica oblonul şi pe urmă alerga acolo unde-l trimiteau domnul Nubik şi nevastă-sa, care trona în casă ca o regină. Cînd în băcănie se ivea vreo clipă de răgaz, Lali fugea la locuinţa negustorului unde se găsea treabă berechet. In timpul iernii, oamenii săraci din cartier cumpărau lemne tot de la domnul Nubik, care, în şopronul de lîngă casă, avea şi un depozit. Lali căra acasă la oameni lemnele cumpărate.

Aşa a nimerit şi la noi într-o zi geroasă de crăpau pietrele. Ne adusese lemne pe o săniuţă şi gîfîia ca un mînz. Avea ochii mari, căprui şi obrajii îmbujoraţi. Mama tocmai făcea clătite. Il privea cum mă ajută să aşez lemnele sub sobă (cele tăiate şi umede erau mai ieftine) şi-i spuse:

— Şezi, Lali, pe scăunel şi mănîncă nişte clătite.

Ochişorii lui Lali s-au aprins pentru o clipă, apoi faţa i s-a întristat.

— Vai, credeţi-mă, spuse, n-am timp, trebuie să mă grăbesc, domnul Nubik mă ia la rost!

În cele din urmă s-a aşezat totuşi şi a servit cîteva clătite calde cu marmeladă.

Aşa a început prietenia noastră cu Lali. Am aflat că avea încă şapte fraţi acasă şi că ai lui o duceau tare greu. Venise la oraş pentru că voia să înveţe

— Am numai patru clase, povestea, dar vreau să învăţ mai departe. Numai că asta nu-i chiar atît de uşor. Nu prea îmi rămîne timp. Învăţ, totuşi, mă pregăteşte un domn învăţător pentru admiterea în gimnaziu. Voi munci la domnul Nubik pînă cînd voi fi primit la şcoală. Dar să nu cumva să-i spuneţi, că mă dă afară! La internat oi fi slugă la feciorii bogătaşilor, le-oi curăţa ghetele, le-oi face orice, numai să pot învăţa...

I-am privit ochii mari, inteligenţi şi-am înţeles că setea de nestins pentru carte, pentru învăţătură l-a adus în oraş, că aceasta îi dădea forţă să îndure atîtea. Pentru că, de unde să fi avut pe atunci posibilitatea al optulea copil al unui ţăran sărac să-nveţe cînd taxele şcolare erau atît de mari?

— La urma urmei, tu cînd zici că înveţi? îl întreabă mama cu duioşie.

— Noaptea, răspunde Lali, dar să nu mă spuneţi, e secret. Am o cămăruţă cu saltea de paie. Invăţ la flăcăruia luminării că acolo nu e curent electric, dar chiar dacă ar fi domnul Nubik tot nu m-ar lăsa să stau noaptea cu lumina aprinsă. După ce ei se culcă — noroc că stăpînii se culcă devreme — mă furişez din casă şi mă duc la domnul învăţător, ştiţi el suferă de insomnie şi-i face plăcere să se ocupe de mine, uneori pînă după miezul nopţii. Poate îl cunoaşteţi pe nenea Anton, e tare bătrîn, de mulţi ani pensionar. Are o barbă albă, ţuguiată şi ochi albaştri cum e cerul vara pe la noi, acasă...

Lali oftează — îşi aduce aminte poate, de satul său. Noi, cu mama ne-am privit îndelung

— Atunci, tu cînd mai dormi, Lali? l-am întrebat

— Ei, mai dorm eu, răspunse mijind din ochi. Dorm ca un urs, chiar dacă numai cîteva ore. N-aveţi nici o grijă. Dacă nu vă supăraţi, v-aş ruga să-mi daţi ceva de citit, ceva frumos...

— Cu plăcere.

Lali pleacă grăbit. Pare plin de speranţe, ba chiar bine dispus. Privindu-l din urmă, mama îmi spune:

— Băieţaşul acesta de la ţară e un adevărat erou!

*

Înainte de război n-am mai auzit decît o singură dată despre Lali. Domnul Nubik ne-a povestit cu indignare:

— Închipuiţi-vă, fostul meu băiat de prăvălie, Lali, dacă-l ştiţi, e la puşcărie. A împrăştiat manifeste şi l-au prins. A nimerit printre comunişti! Auziţi, printre comunişti! Blestematul! Şi cînd te gîndeşti că-l ţineam în puf! Şi-acum să se-ntoarcă împotriva noastră! Pentru că, ce înseamnă, vă rog, împrăştierea asta de manifeste? Inseamnă că e împotriva noastră, a rînduielilor, împotriva felului cum e orînduită lumea! Am strîns la piept o viperă, asta e!

Ştiam în ce puf fusese ţinut Lali la băcan. Nu ne mira că băiatul devenise luptător. Pe urmă a izbucnit războiul, întreaga lume s-a întors pe dos. N-am mai auzit nimic despre Lali dar, din cînd în cînd, ne aduceam aminte de el şi de fiecare dată îl vedeam ieşind fericit din bucătărie cu cărţile subsuoară...

*

Au trecut mulţi ani...

Băieţaşul meu, care are zece ani, s-a îmbolnăvit.

L-am rugat telefonic pe medicul de circumscripţie să ne facă o vizită. Nu fusese niciodată la noi. Locuiam tot acolo unde pe vremuri se găseau vechile căsuţe dărăpănate şi unde acum se înalţă mîndre spre cer blocuri moderne.

Medicul a venit după-amiaza. Era un om îndesat, cu ochi căprui. Să fi avut vreo 35 de ani.

Ne-a salutat cu amabilitate şi ne-a întrebat ce necazuri avem. L-a consultat pe băiat, a completat o reţetă şi, deodată, privirea i s-a oprit asupra mamei care avea părul alb ca neaua, iar în colţurile gurii două cute adînci, întipărite de cei 70 de ani ai ei.

— Trăsăturile dumneavoastră mi se par foarte cunoscute, spuse medicul. Pe vremuri n-aţi locuit tot pe strada asta?

— Ba da, răspunse mama cu scînteierea caldă a aducerii aminte în ochi, doar nu cumva sînteţi...

— Ba da. Eu sînt micuţul Lali de altădată... Acum sînt medic pediatru... spuse simplu.

Îl priveam, îl priveam cu nespusă dragoste. Îl întrebam de toate, şi nu mai puteam de bucurie.

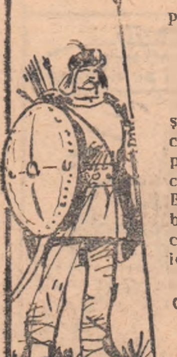
— Am învăţat, am ajuns utecist. M-au închis şi-am trăit grozăviile războiului. Pe urmă m-a îmbrăţişat lumea cea nouă, n-a mai fost nevoie să învăţ pe furiş. Am devenit ceea ce dorisem toată viaţa: medic pediatru. E o poveste simplă,

sînt foarte multe ca a mea, spuse doctorul Lali. Voi mai veni pe la dumneavoastră, împreună cu fetiţa mea, dar acum mă grăbesc, mă aşteaptă micii pacienţi. Voi mai veni, repetă, adresîndu-se mamei, şi-n ochi avea atîta căldură. Am să vă rog să ne faceţi clătite... Pentru că n-am uitat nici clătitele gustoase de altădată, nici căldura, omenia cu care m-aţi înconjurat atunci...

În româneşte de E. HADAI
Desene: Stela CREŢU

CĂLUGĂRENI

Povestire de R. THEODORU
Desene de Puiu MANU

REZUMAT

Căpitanii Gheţea, Mîrzea şi Racea au împlinit porunca voievodului, aducînd un prizonier turc. Tot ei au descoperit trădarea boierilor Bîrsan şi Dan. Mihai îl eliberează pe prizonierul Giafer cinstind dîrzenia lui. Pe boieri îi pune sub pază.

Soseşte ziua luptei de la Călugăreni.

Hassan Paşa înaintează în fruntea călăreţilor turci.

(Va urma)

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: Bucureşti, Piaţa „Scînteii" telefon 17 60 10, 17 60 20; Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii"